

Νέα χωρίς σύνορα

Σχολείο Νέας Ελληνικής
Γλώσσας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Νέα από τη Θεσσαλονίκη και όλον τον κόσμο

Επιμέλεια συνολικής έκδοσης
Μαίρη Μαργαρώνη

Χαμένα επαγγέλματα σε διάφορες γωνιές του κόσμου

Περιεχόμενα

Χαμένα επαγγέλματα στον κόσμο:

- Γκάνα
- Ισραήλ
- Ιαπωνία
- Ισπανία
- Λευκορωσία
- Γερμανία
- Γαλλία
- Ρωσία
- Αυστρία

Ελλάδα: επαγγέλματα και υπηρεσίες για τυφλά άτομα από τα μέσα του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα

Αρθογράφοι

Kamba Kombat, Γκάνα
Roe Bezael, Ισραήλ
Fudeko Shiratori, Ιαπωνία
Arturo Hernández Sánchez, Ισπανία
Sofiya Suleuskaya, Λευκορωσία
Janna Arampatsis, Γερμανία
Marc Ludger, Γαλλία
Anne Leon, Γαλλία
Anastasiya Ananikova, Ρωσία
Elisabeth Luif, Αυστρία
Karen Brock, ΗΠΑ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 σπουδαστές/τριες του 8μηνου Α2 τμήματος (4 ώρες μαθήματα ελληνικών την εβδομάδα), του 4μηνου Α2 τμήματος (20 ώρες μαθήματα ελληνικών την εβδομάδα), και του 5μηνου τμήματος (10 ώρες μαθήματα ελληνικών την εβδομάδα), με διδάσκουσα την κ. Μαίρη Μαργαρώνη, δούλεψαν τη θεματική «Χαμένα επαγγέλματα στη χώρα μου». Στο τρέχον φύλλο της e-εφημερίδας του ΣΝΕΓ παρουσιάζουν τις εργασίες τους και μας ταξιδεύουν σε χώρους και χρόνους, που ζουν πια μόνο στη μνήμη των ανθρώπων. Επιπλέον, μία σπουδάστρια από το 8μηνο Α2 τμήματος μας οδηγεί σε ένα συναρπαστικό ταξίδι μνήμης για τα πρώτα επαγγέλματα των τυφλών ανθρώπων στην Ελλάδα και για τις υπηρεσίες που τους πρόσφερε από τα μέσα του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα το Σωματείο «Αμερικανοί Φίλοι των Τυφλών στην Ελλάδα», ιδρυτικό μέλος του οποίου ήταν ο ελληνικής καταγωγής παππούς της. Έτσι, ξεδιπλώνονται μπροστά μας πτυχές Οικογενειακής Ιστορίας, της Ιστορίας του Απόδημου Ελληνισμού αλλά και της Ιστορίας των Μειονοτικοποιημένων Ομάδων, όπως είναι αυτή των ατόμων με τύφλωση ή σοβαρά προβλήματα όρασης.

enandri.

Γκάνα

Καμπα Κοντατ, Γκάνα (επίπεδο Α2)

Επάγγελμα που χάθηκε στη χώρα μου

Υγειονομικός επιθεωρητής

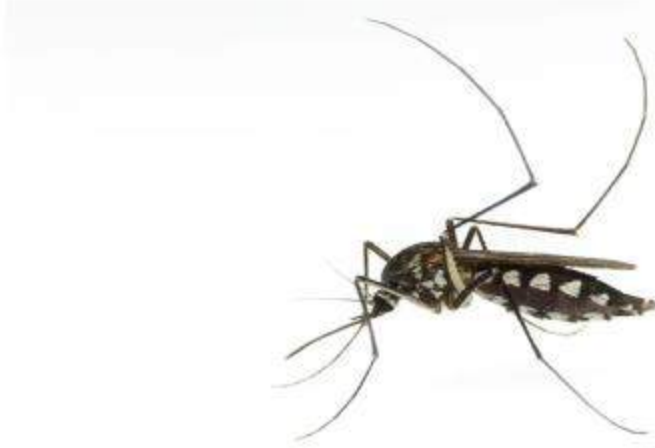
Household Sanitary Inspector

Τι ήταν ακριβώς;

- Η δουλειά τους ήταν να πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι.
- Να βλέπουν αν όλα τα σπίτια είναι καθαρά.
- Να δοκιμάζουν το νερό αν δεν είναι μολυσμένο.
- Να σταματήσουν την εξάπλωση των κουνουπιών.

Ένα επάγγελμα σχετικό με τα κουνούπια

Ιστορία του επαγγέλματος

- Το επάγγελμα γεννήθηκε την εποχή της αποικιοκρατίας.
- Πολλοί Ευρωπαίοι που έφταναν στην Αφρική, πέθαναν από τα κουνούπια.
- Ο στόχος του επαγγέματος ήταν να περιορίσουν την εξάπλωση των κουνουπιών.
- Αλλά αργότερα οι άνθρωποι που έκαναν αυτή τη δουλειά είχαν και άλλα καθήκοντα (tasks).

Ιστορία του επαγγέλματος

- Όταν οι Ευρωπαίοι έφυγαν, το επάγγελμα συνέχισε να υπάρχει.
- Το υπουργείο Υγείας ήταν υπεύθυνο για αυτό το επάγγελμα.
- Αλλά στα τέλη της δεκαετίας του 1920 δεν το βλέπουμε πια.

Τι έκαναν;

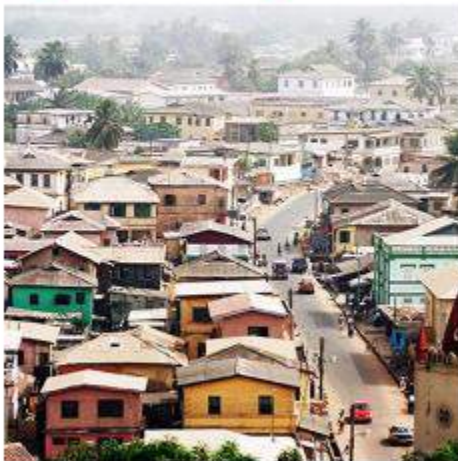
- Πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι.
- Κάθε σπίτι έπρεπε να είναι καθαρό.
- Οι επιθεωρητές έκαναν έλεγχο (control) στην τουαλέτα, την κουζίνα, το υπνοδωμάτιο, τον κήπο και γύρω από το σπίτι.
- Αν κάποιο από αυτά δεν ήταν καθαρό, ο ιδιοκτήτης του σπιτιού έχει πρόβλημα.

Τι έκαναν;

- Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού πλήρωνε κάποια χρήματα, αν το σπίτι δεν είναι καθαρό. Άκουσα ότι στην αρχή χτυπούσαν κάποιους.
- Δεν έκαναν έλεγχο μόνο στα σπίτια, αλλά και στους δρόμους, στις αγορές και σε δημόσιους χώρους.

Πώς έκαναν τη δουλειά τους;

- Δεν ενημέρωναν τους πολίτες, πριν πάνε στα σπίτια.
- Ο έλεγχος ήταν πάντα μια έκπληξη, έτσι τα σπίτια ήταν πάντα καθαρά.
- Στην αρχή οι Ευρωπαίοι έκαναν αυτό το επάγγελμα.
- Αργότερα έμαθαν στους ντόπιους πώς να το κάνουν.

Πώς έκαναν τη δουλειά τους;

- Οι πολίτες τους φοβούνται, γιατί ήταν αυστηροί με την τιμωρία τους.
- Κανείς δεν ήθελε να πληρώσει χρήματα.
- Ο κόσμος δεν τους συμπαθούσε καθόλου.

Τι μπόρεσαν να κάνουν

Τι πέτυχαν

- Τα σπίτια ήταν πάντα καθαρά.
- Ο κόσμος δεν πετούσε πράγματα στους δρόμους.
- Οι αγορές ήταν καθαρές.
- Υπήρχαν λιγότερα κουνούπια και λιγότερες ασθένειες.

Αρνητική κριτική για αυτό το επάγγελμα

- Οι άνθρωποι αργότερα έκαναν κριτική στη μέθοδό τους.
- Ο κόσμος πίστευε ότι δεν ήταν δημοκρατικό.
- Για αυτό το επάγγελμα αυτό δεν υπάρχει πια.

Κάποιοι το θέλουν ξανά

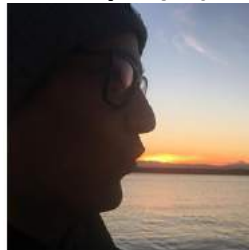
- Πολλοί ζητούν την επιστροφή του επαγγέλματος.
- Οι δρόμοι δεν είναι πια καθαροί.
- Ο κόσμος πετάει τα πάντα στους δρόμους.
- Οι αγορές δεν είναι καθαρές όπως πριν.
- Οι παπούδες μας είναι αυτοί που το θέλουν ξανά.

Ισραήλ

Roe Bezael, Ισραήλ (επίπεδο A2)

Ιερέας

Είμαι από το Ισραήλ που υπάρχει από το 1948, αλλά η χώρα έχει μια μεγάλη ιστορία και από πριν.

Πριν από 2000 χρόνια υπήρχε ένας μεγάλος ναός στην Ιερουσαλήμ.

Κυρίως στις γιορτές αλλά όχι μόνο, έρχονταν από όλη τη χώρα άνθρωποι με ζώα όπως κατσίκια, πρόβατα και αγελάδες.

Ήταν δώρα για τον Θεό.

Αλλά οι απλοί άνθρωποι δεν μπορούσαν να δίνουν μόνοι τους τα ζώα στον Θεό. Χρειάζονταν τους ιερείς για αυτό.

Η δουλειά των ιερέων ήταν να κάνουν τελετές και να φροντίζουν τον ναό.

Στα Εβραϊκά αυτοί οι ιερείς λέγονταν Κοέν και Λεβί. Για αυτό τον λόγο πολλοί εβραίοι μέχρι σήμερα έχουν αυτά τα ονόματα.

Στον ναό οι άνθρωποι έδιναν τα ζώα στους ιερείς και αυτοί έκαναν μια τελετή και έσφαζαν τα ζώα. Έριχναν το αίμα επάνω σε ένα μεγάλο τραπέζι από πέτρα, μετά έψηναν το κρέας και μετά το έτρωγαν. Έτσι μπορούσαν οι ιερείς πάντα να τρώνε καλό φαγητό.

Οι Ρωμαίοι κατέστρεψαν τον ναό και σήμερα υπάρχει εκεί ένα πολύ σημαντικό τζαμί.

Άλτε Ζάχεν (Παλιατζής)

Αυτές οι λέξεις είναι στα γερμανικά. Σημαίνουν «παλιά πράγματα». Οι άλτε ζάχεν είναι άνθρωποι που γυρίζουν στην πόλη με ένα καρότσι και ένα άλογο και αγοράζουν, μαζεύουν και πωλούν παλιά πράγματα, όπως ψυγεία, πλυντήρια κ.ά.

Πριν από μερικά χρόνια η κυβέρνηση στο Ισραήλ αποφάσισε ότι πλέον δεν επιτρέπεται να περπατούν στην πόλη άλογα, γιατί είναι επικίνδυνο και δημιουργεί προβλήματα στην κυκλοφορία. Οι άλλοτε ζάχεν δεν μπορούν να κερδίζουν πλέον αρκετά λεφτά με αυτή τη δουλειά και χρειάζονται να κάνουν άλλες δουλειές.

Προβολέας υπότιτλων

Στις πρώτες μέρες του κινηματογράφου στο Ισραήλ οι ταινίες δεν είχαν υπότιτλους. Πολλοί άνθρωποι δεν καταλάβαιναν αγγλικά και γαλλικά και έτσι δεν μπορούσαν να καταλαβαίνουν τις ταινίες.

Για αυτό τον λόγο μιλούσαν πολύ κατά τη διάρκεια της προβολής για να εξηγήσουν την ταινία στους φίλους και την οικογένειά τους. Αυτό ενοχλούσε τους άλλους ανθρώπους στο σινεμά που θύμωναν και άρχιζαν να φωνάζουν και να τσακώνονται.

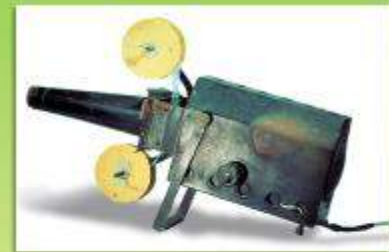
Σε ένα σινεμά στο Τελ-Αβίβ η γυναίκα αυτού που πρόβαλε την ταινία διάβασε δυνατά για να εξηγήσει την ταινία, αλλά μετά από λίγο το βαρέθηκε αυτό. Ήταν τότε που άρχισαν να χρησιμοποιούν ένα δεύτερο άτομο (προβολέα) για τους υπότιτλους.

Εκτός από αυτόν που πρόβαλε τις ταινίες, υπήρχε τώρα ένα δεύτερο άτομο, ένας δεύτερος «προβολέας» για τους υπότιτλους που τους έδειχναν δίπλα στην ταινία.

Ο προβολέας της ταινίας χρειαζόταν μόνο να αλλάζει την μπομπίνα κάθε είκοσι λεπτά περίπου. Όμως, ο προβολέας υποτίτλων έπρεπε να γυρίζει έναν μοχλό για να προωθεί τους υπότιτλους σε κάθε πρόταση. Δεν ήταν εύκολο και μερικοί προβολείς έφευγαν στη μέση της ταινίας, για να πάνε πάρουν ένα τσάι ή να πάνε στην τουαλέτα. Για αυτό τον λόγο συχνά αργούσαν οι υπότιτλοι.

Αφού μπήκαν στον χώρο του σινεμά μεγαλύτερες εταιρείες, άρχισαν να παράγουν ταινίες με υπότιτλους στην ίδια την ταινία και αυτό ήταν το τέλος αυτής της δουλειάς.

Ιαπωνία

Fudeko Shiratori, Ιαπωνία (επίπεδο A2)

Σήμερα θα μιλήσω για **τρία επαγγέλματα** που χάθηκαν στην Ιαπωνία. Αυτά τα επαγγέλματα υπήρχαν την περίοδο του Έντο, που είναι πριν από 150 χρόνια, αλλά χάθηκαν μαζί με τον εκσυγχρονισμό (modernization).

Το Έντο είναι το παλιό όνομα του Τόκιο.
Το 1868, το Έντο άλλαξε το όνομά του σε Τόκιο με την τεράστια αλλαγή του συστήματος διακυβέρνησης.
(with a huge change of the governing system)

Η εποχή άλλαξε και η Ιαπωνία άρχισε να εκδυτικοποιείται και να εκσυγχρονίζεται γρήγορα από τότε.
(Japan started to be westernized and modernized rapidly since then)

Μαζί με αυτή την αλλαγή, πολλά επαγγέλματα χάθηκαν.

Αυτά είναι

- 1 Χηκιάκου
- 2 Ουκιγιόε-σι (Ουκιγιόε καλλιτέχνης)
- 3 Σάμουλαϊ

1

Χηκιάκου 飛脚

Το πρώτο θέμα είναι για το **Χηκιάκου**. Πριν να καθιερωθεί το σύγχρονο ταχυδρομικό σύστημα (modern postal system), υπήρχαν άνθρωποι που έτρεχαν πολύ γρήγορα και παρέδιδαν γράμματα και δέματα. Αυτοί οι άνθρωποι ονομάζονταν Χηκιάκου.

Χηκιάκου

Πόσο γρήγορα;

Ένας πολύ γρήγορος Χηκιάκου μπορούσε να τρέξει από το Έντο στην Όσακα σε 6 μέρες. Η απόσταση μεταξύ του Έντο και της Όσακα ήταν περίπου 600 χιλιόμετρα.

Η απόσταση μεταξύ της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης είναι περίπου 500 χιλιόμετρα, οπότε νομίζω ότι μπορείτε να καταλάβετε ότι ήταν αρκετά γρήγορο για εκείνη την εποχή.

Τότε ένα πακέτο 3-4 κιλών κόστιζε 26 ευρώ και ένα γράμμα κόστιζε 15 ευρώ σε σημερινή τιμή.

Χηκιάκου

Και υπήρχε και ένας εξπρές Χηκιάκου για έκτακτες ανάγκες (for the emergency). Το εκπληκτικό είναι ότι ο εξπρές Χηκιάκου μπορούσε να τρέξει 500 χιλιόμετρα σε 2-3 ημέρες.

Αυτή η υπηρεσία ήταν πολύ ακριβή. Κόστιζε 2700 ευρώ, οπότε μόνο ορισμένοι άνθρωποι μπορούσαν να τη χρησιμοποιήσουν.

Χηκιάκου

Οι Χηκιάκου δεν χρησιμοποιούσαν άλογα πολύ συχνά, επειδή, αν είχαν άλογα, αυτό θα κόστιζε περισσότερα χρήματα. Για παράδειγμα θα είχαν το κόστος της τροφής. Και τα άλογα δεν μπορούσαν να τρέχουν κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Επίσης ο δρόμος εκείνη την εποχή δεν ήταν αρκετά επίπεδος (flat), για να χρησιμοποιούν άμαξες αλόγων.

Αλλά το 1871, το σύγχρονο ταχυδρομικό σύστημα εγκαταστάθηκε (the modern postal system was established) στις μεγάλες πόλεις.

Ως αποτέλεσμα (As a result), η δουλειά του Χηκιάκου δεν ήταν πλέον απαραίτητη (not necessary anymore).

Ακόμα και τώρα, μπορούμε να δούμε το όνομα του Χηκιάκου ως όνομα της ταχυδρομικής υπηρεσίας στην Ιαπωνία.

2

Ουκιγιόε-σι (Ουκιγιόε καλλιτέχνης) 浮世絵師

The Great Wave off Kanagawa
Hokusai Katsushika, 1831

Το δεύτερο θέμα είναι για το Ουκιγιόε-σι, που σημαίνει καλλιτέχνης Ουκιγιόε. Το Ουκιγιόε είναι μια μορφή Ιαπωνικής τέχνης που υπήρχε στο Έντο, τη σημερινή περιοχή του Τόκιο.

Ουκιγιόε-σι

Το Ουκιγιόε είναι ξύλινη χαρακτική (wooden print art). Υπήρχαν τέσσερεις τύποι εργατών για το Ουκιγιόε.

1. Συντάκτες, που αποφάσιζαν θέματα της τέχνης (Editors, who decide what to draw about)
2. Καλλιτέχνες Ουκιγιόε, που σχεδίαζαν τα σχέδια (Ukiyoe artists, who draw the designs)

Ουκιγιόε-σι

3. Άτομα που χάραζαν το σχέδια σε ξύλινη σανίδα (People who carve the design into wooden board)

4. Άτομα που τύπωναν Ουκιγιόε (People who print Ukiyoe)

Εργάζονταν ως ομάδα για να δημιουργήσουν την τέχνη Ουκιγιόε.
(They worked as a team to create Ukiyoe art.)

Ουκιγιόε-σι

Τα δημοφιλή θέματα του Ουκιγιόε ήταν όμορφες γυναίκες, ηθοποιοί Καβουκι, τοπία ή χαριτωμένα ζώα. Μερικές φορές οι τουρίστες αγόρασαν το Ουκιγιόε ως αναμνηστικό (souvenir). Οι άνθρωποι κατά την περίοδο του Έντο αγόραζαν το Ουκιγιόε όπως εμείς αγοράζουμε περιοδικά ή καρτ-ποστάλ.

Το ιδιαίτερο με το Ουκιγιόε είναι ότι ήταν μια τέχνη για τα λαϊκά στρώματα (art for ordinary people). Δεν ήταν για τους αριστοκράτες. Οι καλλιτέχνες του Ουκιγιόε ζωγράφιζαν για τη συνηθισμένη ζωή των ανθρώπων (Ukiyoe artists drew about people's ordinary life) ΚΑΙ όλοι μπορούσαν να αγοράσουν αυτά τα έργα τέχνης (art works) και να τα απολαύσουν (to enjoy). Οι άνθρωποι μπορούσαν να αγοράσουν μια εκτύπωση (print) Ουκιγιόε για 5-10 ευρώ.

Ουκιγιόε-σι

Τα σχέδια και τα στυλ των Ουκιγιόε άσκησαν μεγάλη επιρροή σε μερικούς από τους δυτικούς καλλιτέχνες. Για παράδειγμα, ο Βαν Γκογκ ζωγράφισε τον Ουκιγιόε ως μοτίβο στο έργο τέχνης του.

Ουκιγιόε-σι

Ωστόσο, μετά το 1868, πολλές νέες τεχνολογίες έφτασαν από τις δυτικές χώρες, όπως η μηχανική εκτύπωση (mechanical printing) ή η φωτογραφία. Οι εφημερίδες και τα καρτ ποστάλ πήραν τη θέση των Ουκιγιόε, που έγιναν όλο και λιγότερο δημοφιλή.

Ουκιγιόε-σι

Σήμερα μπορείτε να δείτε πολλά έργα τέχνης Ουκιγιόε σε μουσεία στην Ιαπωνία και σε όλο τον κόσμο.

Για παράδειγμα, η πιο διάσημη συλλογή (famous collection) Ουκιγιόε εκτός Ιαπωνίας βρίσκεται στο Μουσείο της Βοστώνης στις ΗΠΑ.

Αν ενδιαφέρεστε και έχετε την ευκαιρία, σας προτείνω να ρίξετε μια ματιά!

3

Σάμουλαϊ

侍

Οι Σάμουλαϊ ήταν στρατιώτες και σωματοφύλακες (soldiers and body guards) για τους αριστοκράτες, όπως το Shogun.

Οι Σάμουλαϊ ήταν επίσης μια κοινωνική τάξη (social class), επομένως μόνο όσοι γεννήθηκαν στην οικογένεια των Σάμουλαϊ μπορούσαν να γίνουν Σάμουλαϊ.

Σάμουλαϊ

Μπορούσαν να έχουν ιαπωνικά ξίφη (sword) και να φορούν παραδοσιακές πανοπλίες (armor), όταν συμμετείχαν στον πόλεμο.

Σήμερα αυτά τα ξίφη και οι πανοπλίες διατηρούνται ως ιστορικές τέχνες.

Σάμουλαϊ

Στην καθημερινή ζωή τους, δούλευαν, ασχολούνταν με γυμναστική (engaged in gymnastics), έκαναν εξάσκηση με το ξίφος και διάβαζαν.

Ωστόσο, φαίνεται ότι δεν ήταν πολύ απασχολημένοι, γιατί η κοινωνία σταδιακά γινόταν όλο και πιο ειρηνική.

Σάμουλαϊ

Οι Σάμουλαϊ εξαφανίστηκαν (disappeared), αφού το 1868 η κυβέρνηση έκανε νόμους (government made laws) και τους αφαίρεσε τα κοινωνικά τους προνόμια (take away their social privilege).

Δεν μπορούσαν πλέον να έχουν ξίφη, έπρεπε να κόψουν τα μαλλιά τους, που ήταν σύμβολο της εξουσίας τους, και ενθαρρύνονταν να φορούν δυτικά ρούχα (encouraged to wear western clothes).

Σάμουλαϊ

Σήμερα, μπορείτε να δείτε τους Σάμουλαϊ σε πολλές μορφές, όπως τηλεοπτικά δράματα, ταινίες, κόμικς, ή άνιμε.

Σάμουλαϊ

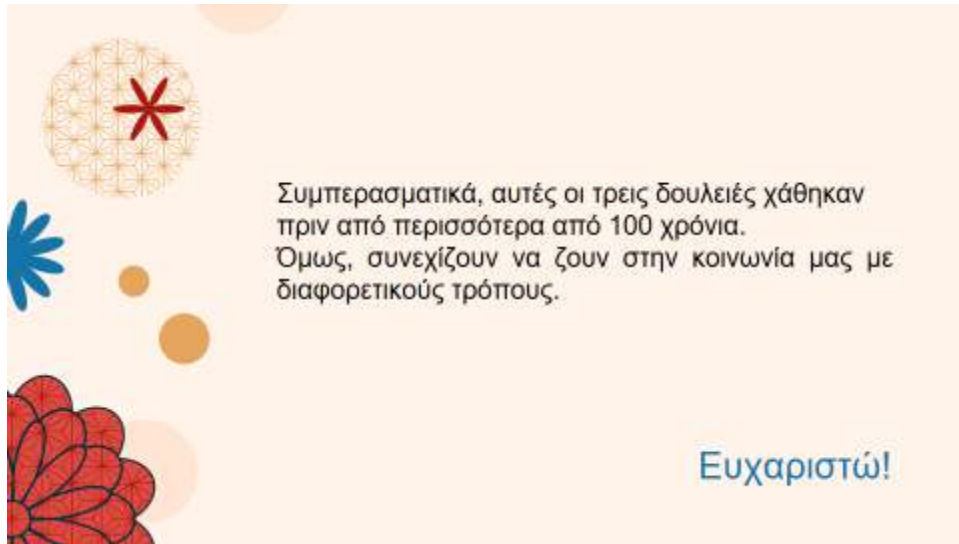
Επίσης το **Kendo**, που είναι μια σημαντική πολεμική τέχνη και άθλημα (martial art / sport) στην Ιαπωνία, προήλθε (came from) από τις τεχνικές των Σάμουλαϊ.

Σάμουλαϊ

Και υπάρχει ένα φεστιβάλ για αγόρια τον Μάιο, που ονομάζεται Tango-no-Sekku. Γονείς με γιους βάζουν στολίδια Σάμουλαϊ στο σπίτι, ελπίζοντας ότι θα έχουν υγεία και ευτυχία.

A decorative slide with a light beige background. On the left side, there are several stylized floral and geometric patterns: a red six-pointed star inside a circular grid, a blue hand-like shape, a red flower-like shape, and several brown circles of different sizes. The text is centered on the right side, and the word 'Ευχαριστώ!' is at the bottom right.

Συμπερασματικά, αυτές οι τρεις δουλειές χάθηκαν πριν από περισσότερα από 100 χρόνια. Όμως, συνεχίζουν να ζουν στην κοινωνία μας με διαφορετικούς τρόπους.

Ευχαριστώ!

Ισπανία

Arturo Hernández Sánchez, Ισπανία (επίπεδο A2)

1. Ο βενζινάς (το βενζινάδικο)

Στο βενζινάδικο υπήρχε ένας άντρας που έβαζε καύσιμα στο αυτοκίνητό σου.

Ο παππούς μου δούλευε σε ένα βενζινάδικο που ήταν από την οικογένειά μου, ένα από τα λίγα που υπήρχαν στη Μάλαγα εκείνη την εποχή.

Ήταν υπέροχο να υπάρχει ένας βενζινάς, γιατί δεν έπρεπε να λερώνονται τα χέρια σου με τη βενζίνη και ήταν πολύ πιο άνετα. Δεν χρειαζόταν να κατεβαίνεις από το αυτοκίνητό σου για να βάλεις βενζίνη.

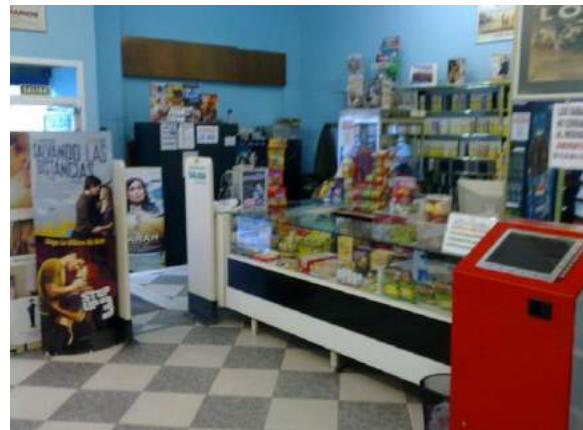
Υπάρχουν ακόμα μερικά βενζινάδικα στην Ισπανία με έναν βενζινά, αλλά είναι λίγα.

Τώρα υπάρχουν πρατήρια καυσίμων (βενζινάδικα) με μηχανήματα που βάζεις την κάρτα σου να πληρώσεις. Και επιλέγεις τα λίτρα βενζίνης που θέλεις. Τα βενζινάδικα με τα μηχανήματα θα μπορούσαν να είναι ένας καλός τρόπος για να είναι τα καύσιμα πιο φθηνά. Όμως, κάποιες θέσεις εργασίας χάνονται.

2. Πωλητής σε βιντεοκλάμπ

Δεν πρόκειται για δουλειά, είναι περισσότερο για ένα είδος επιχείρησης που δεν υπάρχει πια: τα βιντεοκλάμπ.

Τώρα, με τη χρήση *streaming apps*, όπως το Netflix ή το HBO, υπάρχουν λιγότεροι άνθρωποι που νοικιάζουν ταινίες σε αυτά τα μαγαζιά.

Θυμάμαι ότι, όταν ήμουν παιδί, πήγαινα με τον πατέρα μου κάθε Παρασκευή για να δούμε ποια ταινία θα μπορούσαμε να δούμε το Σαββατοκύριακο. Ρωτούσαμε τον άντρα στο μαγαζί να δούμε ποια ταινία ήταν καλύτερη και ακούγαμε τη γνώμη του.

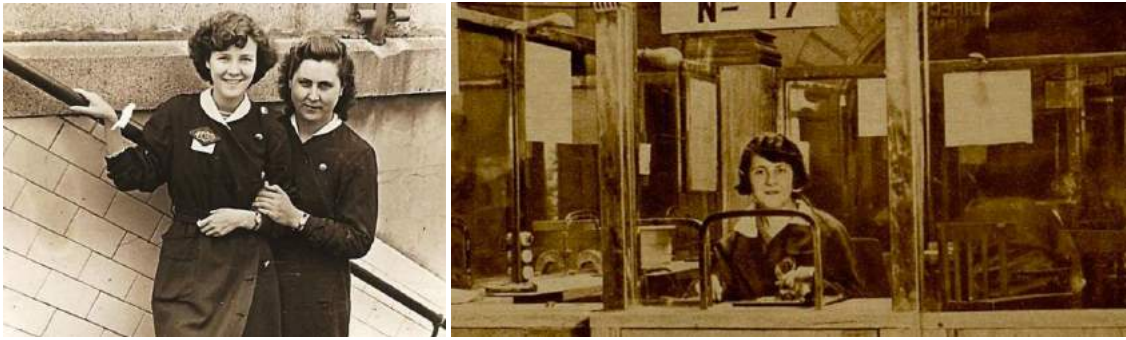

Τώρα είναι ο αλγόριθμος του Netflix, αυτός που σας λέει ποια ταινία μπορείτε να παρακολουθήσετε. Υπάρχουν ακόμα μερικά βιντεοκλάμπ στην Ισπανία, αλλά είναι πολύ λίγα.

3. Πωλήτριες εισιτηρίων στο μετρό της Μαδρίτης

Όταν το μετρό στη Μαδρίτη άνοιξε για πρώτη φορά το 1916, δεν υπήρχαν μηχανήματα που πουλούσαν εισιτήρια.

Υπήρχαν οι γυναίκες εισπράκτορες. Για να δουλέψουν εκεί, έπρεπε να είναι ελεύθερες.

Αν παντρεύονταν, έπρεπε να σταματήσουν να εργάζονται.

Έπρεπε επίσης να βλέπουν, αν οι επιβάτες πλήρωναν πριν πάνε στο μετρό.

Ήταν από τις λίγες δουλειές που μπορούσαν να κάνουν οι γυναίκες εκείνη την εποχή. Μπορούσαν να δουλεύουν μόνο πριν τις 22.00. Οι γυναίκες που ήταν παντρεμένες μπορούσαν να εργάζονται μόνο σε γραφείο, όπου δεν τις έβλεπαν οι επιβάτες.

Αυτοί οι νόμοι ίσχυαν μέχρι το 1984. Από τότε και μετά οι γυναίκες μπορούσαν να εργάζονται εκεί, ενώ ήταν παντρεμένες.

Λευκορωσία

Sofiya Suleuskaya, Λευκορωσία (επίπεδο A2)

Εξαφανισμένα επαγγέλματα του 21ου αιώνα

Πωλητής πάγου (iceman)

Πριν αρχίσουν να χρησιμοποιούνται όλο και πιο πολύ τα ψυγεία στη δεκαετία του 1940, οι άνθρωποι **αποθήκευαν** τρόφιμα σε «ντουλάπια πάγου». Χρειάζονταν πάγο, που δημιούργησε δύο δουλειές που τις περισσότερες φορές έκανε ο ίδιος εργαζόμενος. Πρώτα, έκοβαν τον πάγο από **παγωμένες λίμνες και ποτάμια**, και μετά, πήγαιναν τα κομμάτια πάγου στα σπίτια των ανθρώπων πολλές φορές την εβδομάδα: οι άνθρωποι που χρειαζόνταν πάγο έβαζαν **πινακίδες** έξω από τα σπίτια τους και έτσι ο παγοπώλης ήξερε ακριβώς ποιοι πελάτες χρειαζόνταν πάγο. **Παρά το γεγονός** ότι το επάγγελμα σχεδόν εξαφανίστηκε με την εμφάνιση των ψυγείων, ο πάγος εξακολουθεί να παραδίδεται - για παράδειγμα, σε εστιατόρια. Οι άνθρωποι που έκαναν αυτό το επάγγελμα είχαν μεγάλο κίνδυνο, γιατί έπρεπε να βγάλουν τον πάγο από τις παγωμένες λίμνες και τα παγωμένα ποτάμια και να τον βάζουν μετά σε παγωμένες **δεξαμενές**.

Άνθρωπος ξυπνητήρι (knocker upper)

Ένα άλλο επάγγελμα που δεν υπάρχει πια είναι ο «άνθρωπος ξυπνητήρι». Ήταν ένας άνθρωπος που ερχόταν στο σπίτι κάποιου πελάτη, για να τον ξυπνήσει το πρωί, την ώρα που ήθελε. Ο «άνθρωπος ξυπνητήρι» χτυπούσε την πόρτα ή το παράθυρο για να ξυπνήσει αυτόν που κοιμόταν. Τις περισσότερες φορές, αυτοί ήταν **εργάτες εργοστασίων** που έπρεπε να είναι στην ώρα τους στη δουλειά τους. Για να ξυπνήσουν όσοι έμεναν στον δεύτερο όροφο, ο «άνθρωπος-ξυπνητήρι» χρησιμοποιούσε ένα **ελαφρύ και μακρύ ξύλο** από μπαμπού, όπως βλέπτε στη φωτογραφία. Οι «άνθρωποι-ξυπνητήρια» **αντικαταστάθηκαν** πρώτα από τα μηχανικά και μετά από τα ηλεκτρονικά ξυπνητήρια.

Φανοκόρος = Εργάτης που άναβε και έσβηνε τους φανούς (Lamplighter)

Οι σύγχρονοι άνθρωποι δεν σκέφτονται πότε και πώς ανάβουν τα φώτα. Ο ηλεκτρισμός άλλαξε τη ζωή μας και ανάγκασε το επάγγελμα του φανοκόρου (του φωτιστή) να γίνει παρελθόν. Την εποχή όμως που δεν υπήρχε **ηλεκτροδότηση**, όταν έφευγε ο ήλιος και άρχιζε το σκοτάδι, έρχονταν άνθρωποι στους δρόμους που άναβαν **φαναράκια**. Αρχικά, ο φωτισμός γινόταν από φανάρια γεμάτα λάδι. Ένας επαγγελματίας φανοκόρος έπρεπε να δουλεύει γρήγορα. Αν ένα φανάρι δεν δούλευε, έπρεπε να το διορθώσει. Τον 19ο αιώνα οι **φανοί πετρελαίου** άρχισαν **σταδιακά** να **αντικαθίστανται** από **αέριο** και στη συνέχεια από ηλεκτρικούς **λαμπτήρες**. Έτσι, έρχισαν να υπάρχουν ηλεκτρολόγοι και ειδικοί στη **συντήρηση ηλεκτρικών δικτύων**. Οι φανοί φώτιζαν τους δρόμους μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα.

Ωστόσο, υπάρχει μια **εξαιρέση**. Σε μια από τις πόλεις της Λευκορωσίας, αυτό το επάγγελμα συνεχίζει να υπάρχει στο πρόσωπο ενός ανθρώπου.

Από το 2009, στον κεντρικό πεζόδρομο της **Βρέστης**, ένας **κανονικός φωταγωγός με τη μορφή του Μεγάλου Πέτρου** ανάβει και σβήνει καθημερινά τα παλιά φανάρια. Για να κάνει το **τελετουργικό** του, ανεβαίνει τις σκάλες και ανάβει και σβήνει **χειροκίνητα** μια λάμπα **κηροζίνης** σε κάθε φανάρι. Συνολικά, **17 τέτοιοι φανοστάτες** υπάρχουν στην οδό Sovetskaya.

Γερμανία

Janna Arampatsis, Γερμανία (επίπεδο A2)

Σήμερα, πολλά πράγματα άλλαξαν. Η τεχνολογία είναι τώρα πιο καλή. Για αυτό πολλά επαγγέλματα δεν υπάρχουν πια. Θα γράψω για τρία επαγγέλματα

που δεν υπάρχουν στη χώρα μου, τη Γερμανία, τους τελευταίους αιώνες.

1. Αυτός που μύριζε τον καφέ

Το πρώτο είναι το επάγγελμα που δεν υπάρχει πια στη Γερμανία είναι αυτός που έπρεπε να μυρίζει τον καφέ ιδιαίτερα καλά. Βρισκόμαστε στον 18ο αιώνα. Η δουλειά αυτού του ανθρώπου ήταν να μυρίζει τις αποσκευές (luggage) που περνούσαν τα σύνορα (borders) εκείνη την εποχή και να καταλαβίνει αν υπήρχε καφές μέσα στις αποσκευές. Τον 18ο αιώνα, όταν βασιλεύε ο Φρειδερίκος Β' (Friedrich II ή Friedrich der Große, 1712-1786), μόνο το κράτος μπορούσε να εισάγει καφέ, γιατί είχε πιο μεγάλη αξία μετά τον «Επτάχρονο Πόλεμο» (Siebenjähriger Krieg). Ο Επτάχρονος Πόλεμος έγινε μεταξύ των πέντε μεγάλων κρατών εκείνης της εποχής, δηλαδή της Πρωσίας, της Αυστρίας, της Ρωσίας, της Γαλλίας και της Μεγάλης Βρετανίας κατά την περίοδο 1756-1763. Έπρεπε, λοιπόν, να υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι στα σύνορα που μύριζαν τις αποσκευές, για να μην μπορεί κανένας να μεταφέρει κρυφά καφέ. Έτσι, λοιπόν, η Πρωσία προσέλαβε ανθρώπους που έκαναν αυτή τη δουλειά. Αν

έβρισκαν αποσκευές με καφέ, τότε έπαιρναν ένα βραβείο. Αλλά φυσικά το επάγγελμα δεν ήταν δημοφιλές (popular). Το επάγγελμα υπήρχε από το 1781 μέχρι το 1787. Μετά τον θάνατο του Φρειδερίκου Β', σταμάτησε το μονοπώλιο του καφέ και έτσι σταμάτησε να υπάρχει και αυτό το επάγγελμα.

2. Βοηθός σε αυτοσχέδιες (improvised) τουαλέτες

Το δεύτερο επάγγελμα είναι ένας άνθρωπος που βοηθούσε άλλους ανθρώπους, όταν αυτοί ήθελαν

να πάνε στην τουαλέτα σε έναν δημόσιο χώρο, όπως, για παράδειγμα, σε μία λαϊκή αγορά ή σε μία έκθεση.

Πριν από αυτό το επάγγελμα δεν υπήρχαν δημόσιες (public) τουαλέτες και έτσι ήταν φυσικό να υπάρχουν περιττώματα (feces) στον δρόμο. Αλλά σιγά σιγά οι άνθρωποι άρχισαν να κάνουν παράπονα (complain), γιατί μύριζε (it smelled) πολύ άσχημα. Πολλοί άνθρωποι άρχισαν να ντρέπονται (they were ashamed) ξαφνικά.

Για το επάγγελμα αυτό χρειάζεται έναν κουβά και μια κουρτίνα (curtain). Το επάγγελμα υπήρχε από τον 18ο έως τον 19ο αιώνα. Μετά δεν ήταν σημαντικό, γιατί πολλά μαγαζιά και δημόσια κτίρια είχαν τουαλέτες.

Ξέρω ότι αυτό το επάγγελμα είναι λίγο «παράξενο» και εγώ δεν το ήξερα και το βρήκα αστείο.

3. Υπεύθυνος για τον πουέλαιο με κεριά στο θέατρο

Το τρίτο επάγγελμα που δεν υπάρχει πια ήταν ένα τεχνικό επάγγελμα στο θέατρο. Κάποιος έπρεπε να προσέχει τον πολυέλαιο (chandelier) που υπήρχε σε ένα θέατρο, για να μην πέσουν τα κεριά (candles)

κατά τη διάρκεια μιας παράστασης. Επίσης, αν ο πολυέλαιος είχε καντήλια (βλέπετε την εικόνα στην επόμενη σελίδα), έπρεπε να προσέχει να είναι γεμάτα με λάδι.

ένα καντήλι με λάδι

Ήταν μία δουλειά με πολύ στρες, γιατί για παράδειγμα στο Wiener Hoftag χρειάζονταν 800 κεριά για μία παράσταση. Αυτό το επάγγελμα υπήρχε από τον 17ο μέχρι τον 18ο αιώνα, γιατί το

1783 ο Ελβετός François Pierre Argand εφηύρε (invented) τη λάμπα λαδιού (βλέπε φωτογραφία κάτω).

μία λάμπα λαδιού

4. Ο υπεύθυνος για τις γραφομηχανές

Ένα τέταρτο επάγγελμα που δεν υπάρχει πια είναι ο υπεύθυνος για την τοποθέτηση (placement) και τη συντήρηση (maintenance) των γραφομηχανών στους χώρους εργασίας. Το μόνο που χρειαζόταν να έχει ήταν ένα κουτί με εργαλεία. Η γραφομηχανή ήταν πολύ πιο εύκολη και μπορούσες να γράψεις πολύ πιο γρήγορα. Με το στυλό ένας άνθρωπος

έπρεπε να κάνει περίπου πέντε κινήσεις με το χέρι του. Με τη γραφομηχανή έπρεπε μόνο να πατήσει ένα πλήκτρο (had to press on a button). Η γραφομηχανή έγινε γνωστή σε όλο τον κόσμο. Το επάγγελμα εξαφανίστηκε, όταν εφευρέθηκαν (were invented) οι υπολογιστές και οι εκτυπωτές (printers).

Όλα αυτά τα επαγγέλματα δεν τα χρησιμοποιούμε σήμερα και δεν είναι λυπηρό (sad) που χάθηκαν. Ο κόσμος αλλάζει και στο μέλλον θα υπάρξουν πολλές αλλαγές στον κόσμο της εργασίας.

Γαλλία, Παρίσι

Marc Ludger, Γαλλία (επίπεδο B2)

Ένα χαμένο επάγγελμα: ο ελεγκτής του μετρό του Παρισιού που τρυπούσε τα εισιτήρια

«Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες, πάντα μικρές τρύπες...»

Το θυρλικό τραγούδι του Serge Gainsbourg που ακούστηκε για πρώτη φορά το 1959 τραγούδησε για τους ελεγκτές του μετρό του Παρισιού που τρυπούσαν (ακύρωναν) τα εισιτήρια όλων των Παριζιάνων μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970.

S. Gainsbourg

Μια μικρή δουλειά που δεν κράτησε πολύ.

Εγκατεστημένος στο μεταλλικό του σπίτι στην κορυφή των σκαλοπατιών ή τοποθετημένο μπροστά στις πόρτες που βρίσκονταν στην είσοδο της πλατφόρμας του μετρό, οι ελεγκτές ήταν ένα από εκείνα τα μικρά επαγγέλματα που κάποτε πίστευαν ότι ήταν αθάνατα. Κι όμως, η ιστορία αυτού του επαγγέλματος είναι μάλλον σύντομη: δεν εμφανίστηκε, όταν γεννήθηκε το μετρό του Παρισιού το 1900, αλλά αρκετά χρόνια αργότερα.

Τις πρώτες πρωινές ώρες του μετρό του Παρισιού, μια ομάδα ελεγκτών φρόντιζε να ελέγχει τα εισιτήρια των επιβατών. Εκτός από τους ελεγκτές που έκαναν έλεγχο στα βαγόνια του μετρό, δύο άλλοι ελεγκτές ήλεγχαν τα εισιτήρια όλων: ο ένας ήταν στην είσοδο του μετρό, για να ελέγχει αν ο επιβάτης έχει εισιτήριο, ο άλλος ήταν στην έξοδο, για να παίρνει τα εισιτήρια των επιβατών. Έπρεπε δηλαδή οι επιβάτες να κάνουν ουρά στην είσοδο ΚΑΙ στην έξοδο του μετρό. Αυτό δεν ήταν πολύ πρακτικό!

Για να μην υπάρχει αυτή η διπλή αναμονή, η RATP (η εταιρεία που διαχειρίζεται το μετρό στο Παρίσι) άλλαξε εν μέρει τις υποχρεώσεις των ελεγκτών του. Έτσι, οι ελεγκτές

είχαν πλέον το καθήκον να τρυπάνε τα εισιτήρια των επιβατών με το μεταλλικό τους κοπίδι, το οποίο λειτουργούσε σχεδόν αυτόματα.

Ένα μεταλλικό κοπίδι

ένα τρυπημένο εισιτήριο

Αλλά ο κάθε ελεγκτής είχε επίσης το καθήκον (task) να ελέγχει με μια ματιά την τιμή του κάθε εισιτηρίου. Και δεν ήταν εύκολο, γιατί, εκείνη την εποχή, το εισιτήριο δεν είχε ακόμη μαγνητική ταινία (magnetic strip), ενώ είχε ήδη πολλές διαφορετικές τιμές! Υπήρχαν δύο κατηγορίες εισιτηρίων, όπως στα τρένα. Δηλαδή υπήρχε και απλό

εισιτήριο και εισιτήριο με επιστροφή, το οποίο μπορούσε να τρυπηθεί δύο φορές. Και μετά, από το 1930, άρχισαν να προσφέρονται εισιτήρια με μειωμένες τιμές: πρώτα για άτομα με αναπηρία (disability) πολέμου, μετά για πολύτεχνες οικογένειες και, τέλος, για φοιτητές.

Ήταν η άφιξη της μαγνητικής ταινίας που στη δεκαετία του 1960 έβαλε τέλος στο «καρναβάλι του κομφετί», όπως λέει ο τραγουδιστής. Η γενίκευση των περιστρεφόμενων θυρών (revolving doors), όπου τα εισιτήρια επικυρώνονταν (the tickets are validated), οδήγησε στην πλήρη εξαφάνιση (disappearance) του επαγγέλματος τον Οκτώβριο του 1973.

«Le Poinçonneur des Lilas»

(Ο τρυπητής στον σταθμό «des Lilas» / στα ελληνικά είναι ένα λουλούδι, και συγκεκριμένα η πασχαλιά)

Ο σταθμός του μετρό des Lilas στο Παρίσι

Το λουλούδι της πασχαλιάς που ανθίζει την περίοδο του Πάσχα

Το «Le Poinçonneur des Lilas» είναι ένα γαλλικό τραγούδι που έγραψε, συνέθεσε και ερμήνευσε ο Serge Gainsbourg. Μπορείτε να το ακούσετε εδώ:

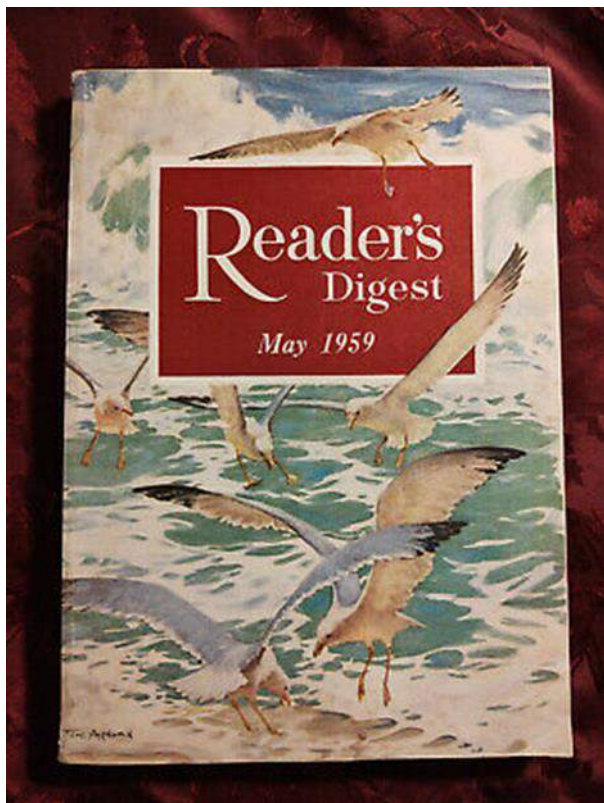
<https://www.youtube.com/watch?v=25EzXPQUWRc>

Ακολουθούν οι πρώτες στροφές του τραγουδιού στα γαλλικά με ελληνική μετάφραση.

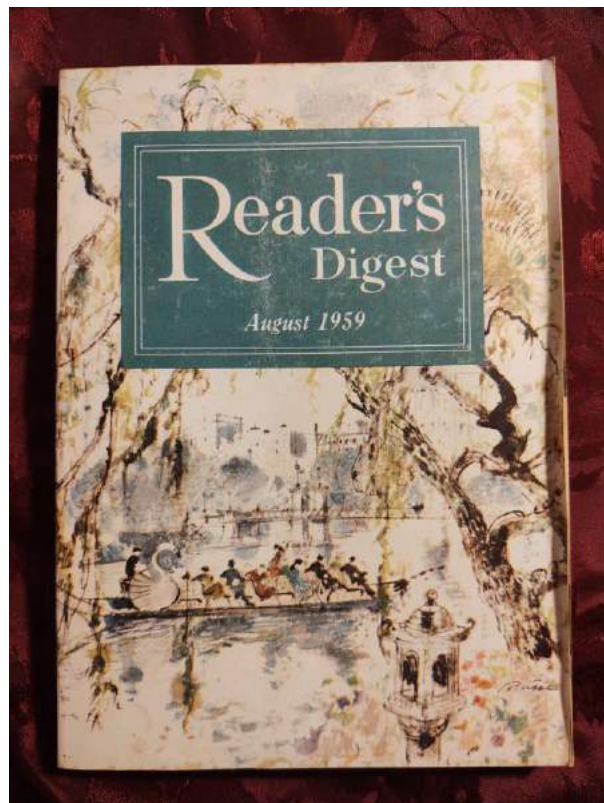

J'suis l'poinçonneur des Lilas
Le gars qu'on croise et qu'on n'regarde pas
N'y a pas d'soleil sous la terre
Drôle de croisière
Pour tuer l'ennui, j'ai dans ma veste
Les extraits du Reader's Digest.

Et dans c'bouquin, y a écrit
Que des gars s'la coulent douce à Miami
Pendant c'temps que je fais l'zouave.
Au fond d'la cave
Paraît que n'y a pas d'sot métier
Moi j'fais des trous dans des billets
J'fais des trous, des petits trous, encore des petits trous
Des petits trous, des petits trous, toujours des petits trous
Des trous d'seconde classe
Des trous d'première classe
J'fais des trous, des petits trous, encore des petits trous
Des petits trous, des petits trous, toujours des petits trous
Des petits trous, des petits trous
Des petits trous, des petits trous.

Είμαι ο τρυπητής στον σταθμό «των Πασχαλιών»
Ο τύπος που συναντάμε και δεν τον κοιτάμε
Δεν υπάρχει ήλιος κάτω από τη γη
Αστεία κρουαζιέρα
Για να σκοτώσω την πλήξη, έχω στο σακάκι μου
Αποσπάσματα από το Reader's Digest

Και σε αυτό το βιβλίο υπάρχει γραμμένο
Ότι κάτι τύποι είναι αραχτοί στο Μαϊάμι
Την ώρα που εγώ κάνω τον Καραγκιόζη.
Στο βάθος του υπογείου
Φαίνεται ότι δεν υπάρχει ανόητη δουλειά
Κάνω τρύπες σε χαρτονομίσματα
Κάνω τρύπες, τρυπούλες, περισσότερες τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες, πάντα μικρές τρύπες
Τρύπες (σε εισιτήρια) δεύτερης κατηγορίας
Τρύπες (σε εισιτήρια) πρώτης κατηγορίας
Κάνω τρύπες, τρυπούλες, περισσότερες τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες, πάντα μικρές τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες.

J'suis l'poinçonneur des Lilas
Pour Invalides, changez à Opéra

Je vis au cœur d'la planète
J'ai dans la tête
Un carnaval de confettis
J'en amène jusque dans mon lit
Et sous mon ciel de faïence
Je n'vois briller que les correspondances
Parfois je rêve, je divague
Je vois des vagues
Et dans la brume au bout du quai

J'vois un bateau qui vient m'chercher

Pour m'sortir de ce trou où je fais des trous
Des petits trous, des petits trous, toujours des petits trous
Mais l'bateau se taille
Et j'vois qu'je déraille
Et je reste dans mon trou à faire des petits trous
Des petits trous, des petits trous, toujours des petits trous
Des petits trous, des petits trous
Des petits trous, des petits trous.

Είμαι ο τρυπητής στον σταθμό των «Πασχαλιών»
Για τον σταθμό «Invalides» (στα ελλην. «Ανάπηροι» αλλάξτε
μετρό στον σταθμό «Όπερα».

Ζω στην καρδιά του πλανήτη
έχω στο κεφάλι μου
Ένα καρναβάλι με κομφετί
Που το φέρνω στο κρεβάτι μου
Και κάτω από τον πηλίνο ουρανό μου
Βλέπω μόνο να λάμπουν οι ανακοινώσεις με τις
ανταποκρίσεις
Μερικές φορές ονειρεύομαι ότι περιπλανώμαι
Βλέπω κύματα
Και στην ομίχλη στο τέλος της αποβάθρας
Βλέπω ένα καράβι να με παίρνει

Για να με βγάλει από αυτή την τρύπα πού κάνω τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες, πάντα μικρές τρύπες
Αλλά το σκάφος στρίβει
Και παραλογίζομαι
Και μένω στην τρύπα μου κάνοντας τρυπούλες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες, πάντα μικρές τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες
Μικρές τρύπες, μικρές τρύπες...

Γαλλία, δρόμοι του Παρισιού

Anne Leon, Γαλλία (επίπεδο Β2)

Επαγγέλματα που χάθηκαν στους δρόμους του Παρισιού

Τον 19ο μέχρι τον 20ό αιώνα οι δρόμοι του Παρισιού ήταν μία θέση δουλειάς. Πολλά από αυτά τα επαγγέλματα χάθηκαν, αλλά χάρη σε διαφορετικές φωτογραφίες από τότε, μπορούμε να έχουμε σήμερα μία ιδέα. Τα επαγγέλματα

στον δρόμο ήταν πάντα απασχόληση των φτωχών ανθρώπων, για να κερδίσουν λίγα χρήματα. Η ζωή στους δρόμους ήταν σκληρή.

Στη συνέχεια, παρουσιάζω τρία επαγγέλματα στους δρόμους του Παρισιού που χάθηκαν και δεν υπάρχουν πια.

Ο φανοκόρος (αυτός που ανάβε τους φανοστάτες) (lampposts)

Αυτός ο άντρας ανάβε και έσβηνε τα φώτα των δρόμων κάθε μέρα. Τον 18ο αιώνα οι φανοστάτες λειτουργούσαν με κεριά και είχαν το ίδιο ύψος όπως ένας άνθρωπος. Σιγά-σιγά οι φανοστάτες σταμάτησαν να λειτουργούν με κεριά και άρχισαν να λειτουργούν με λάδι. Ο φανοκόρος ήταν υπεύθυνος για το καθάρισμα και τη συντήρηση (maintenance) του κάθε φανοστάτη. Σε αυτή την περίοδο οι φανοστάτες έγιναν πιο ψηλοί από τους ανθρώπους και οι φανοκόροι που τους ανάβαν και τους έσβηναν χρειάζονταν να έχουν μία σκάλα και ένα ψηλό κοντάρι, για να κάνουν τη δουλειά τους.

Στα μέσα του 19ου αιώνα εμφανίστηκαν στο Παρίσι οι φανοστάτες με γκάζι, ενώ το 1878 στο πλαίσιο της παγκόσμιας έκθεσης στο Παρίσι εμφανίστηκαν οι φανοστάτες με ηλεκτρισμό.

Η παπλωματού

Ήταν συνήθως μία γυναίκα και πιο σπάνια ένας άντρας που έφτιαχνε ή διόρθωνε στρώματα (mattresses). Τα στρώματα τα έκαναν από μαλλί και ύφασμα. Μετά μερικά χρόνια και με την καθημερινή χρήση το μαλλί πατικωνόταν (was tamped). Έτσι, κάποιος έπρεπε κάποιος να το αλλάξει και να το πλύνει.

Οι κάτοικοι μετέφεραν τα στρώματά τους στις όχθες του ποταμού (banks of the river), γιατί οι γυναίκες δεν είχαν το δικαίωμα (right) να τα πλένουν στους δρόμους του Παρισιού, λόγω της σκόνης και της βρωμιάς (due to dust and dirt). Η αστυνομία τούς έδινε την άδεια (permission) που χρειαζόταν. Αν, όμως, δεν είχαν άδεια και έπλεναν χωρίς την απαραίτητη έγκριση (approval), τότε έπρεπε να πληρώσουν ένα ακριβό πρόστιμο (fine). Το πλύσιμο (washing) στο ποτάμι ήταν πιο εύκολο και πιο φτηνό. Η παπλωματού μπορούσε να βρει πιο εύκολα ό,τι χρειαζόταν, γιατί τα μαλλιά και τα υφάσματα έρχονταν με τα πλοία στο ποτάμι.

La matelassière

Matelassières sur les quais de Seine

Vert, Louis, Photographe Pouzin, Marcel, Tireur de photographies. CC0 Paris Musées / Musée Carnavalet

Παπλωματούδες στις όχθες του ποταμού Σηκουάνα

Ο άνθρωπος ξυπνητήρι

Στην αρχή του 19ου αιώνα, πριν την εφεύρεση του ξυπνητηριού και φυσικά ... του smartphone, οι άνθρωποι προσλάμβαναν και πλήρωναν κάποιον άνθρωπο για να τους ξυπνά. Ήταν ο άνθρωπος ξυπνητήρι, ο οποίος είχε ένα καρτέ που έγραφε τα ονόματα και τις διευθύνσεις των ανθρώπων που έπρεπε να ξυπνήσει. Έτσι, κάθε πρωί πήγαινε στους δρόμους και ξυπνούσε τους πελάτες του. Αν ο πελάτης έμενε στο ισόγειο, τότε ο άνθρωπος ξυπνητήρι χτυπούσε το παράθυρο. Αν ο πελάτης έμενε πιο πάνω, τότε ο άνθρωπος ξυπνητήρι χρησιμοποιούσε ένα κοντάρι ή σφύριζε. Ο άντρας ξυπνητήρι έπρεπε πάντα να είναι βέβαιος ότι ο πελάτης του πραγματικά ξύπνησε, βλέποντάς τον να βγαίνει στο παράθυρο να του το λέξει.

Ρωσία

Αντασιγια Ανανικονα, Ρωσία (επίπεδο Α2)

Στη Ρωσία ανάμεσα σε άλλα χάθηκαν και αυτά τα επαγγέλματα.

1) Γελωτοποιοί

Για τους βασιλείς υπήρχαν ειδικοί άνθρωποι στα παλάτια τους που τους διασκέδαζαν. Όμως και για τους πολίτες υπήρχαν τέτοιοι άνθρωποι που τους διασκέδαζαν στους δρόμους. Συνήθως έβγαιναν εκεί, όταν γινόταν μια γιορτή, ή στα παζάρια. Αυτοί είχαν πολλές ικανότητες: μπορούσαν να

τραγουδάνε, να χορεύουν, να παρουσιάζουν θεατρικά αποσπάσματα, ακροβατικά τρικ. Στην εξουσία δεν άρεσαν αυτοί οι άνθρωποι, αλλά δεν μπορούσαν να τους πιάσουν εύκολα, επειδή συνέχεια άλλαζαν την τοποθεσία όπου βρίσκονταν.

2) Διοργανωτές κυνηγιού για το παλάτι

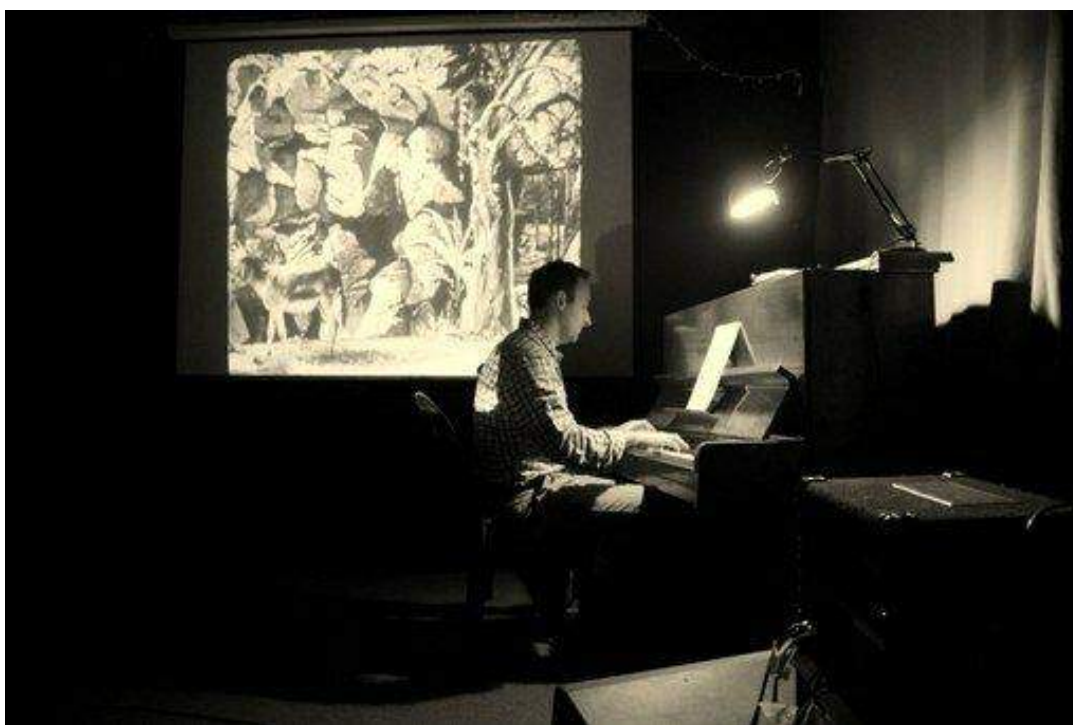
Το δεύτερο επάγγελμα είχε σχέση με το κυνήγι. Το καθήκον αυτών των ανθρώπων ήταν να οργανώνουν το κυνήγι του βασιλιά και να ελκύουν άλλους ανθρώπους, για να δημιουργείται πολυκοσμία και επομένως να χειροκροτούν, όταν ο βασιλιάς πετύχαινε να πιάσει ένα ζώο. Ήταν ένα πολύ σεβαστό επάγγελμα και αυτοί που το έκαναν είχαν μισθό και μεγάλη έκταση γης. Αυτό το επάγγελμα έγινε γνωστό μετά από τον δέκατο ένατο (19ο) αιώνα.

3) Πιανίστες στον κινηματογράφο βουβών ταινιών

Αυτό το επάγγελμα υπήρχε την πρώτη δεκαετία του εικοστού (20ού) αιώνα, στην εποχή των βουβών ταινιών. Μετά το 1910 άρχισαν να ανοίγουν πολλοί κινηματογράφοι αλλά οι ταινίες ήταν ακόμα χωρίς φωνή. Το καθήκον, λοιπόν, κάποιων ανθρώπων ήταν να παίζουν πιάνο κατά τη διάρκεια της ταινίας, για να μην είναι πολύ βαρετή η ταινία χωρίς ήχο.

Υπήρχαν διάφορα επίπεδα αυτού του επαγγέλματος. Λιγότεροι ικανοί άνθρωποι έπαιζαν μουσική με προετοιμασμένο σχέδιο, αλλά πιο ικανοί δημιουργούσαν μόνοι τους μουσική για κάθε σκηνή της ταινίας. Θεωρούνται ως εφευρέτες των soundtrack των ταινιών.

Αυστρία

Elisabeth Luif, Αυστρία (επίπεδο B2)

Οικιακή εργασία (domestic work) – ένας τρόπος εργασίας του παρελθόντος;

Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, ένας νέας τρόπος εργασίας εμφανίστηκε στην Αυστρία και την Ευρώπη: η οικιακή εργασία. Με τη βιομηχανοποίηση (industrialization), οι πόλεις μεγάλωσαν και πολλοί άνθρωποι άρχισαν να εργάζονται σε εργοστάσια. Οι συνθήκες (conditions) εργασίας ήταν κακές και οι εργαζόμενοι άρχισαν να οργανώνονται. Σιγά σιγά το εργατικό κίνημα (labor movement) κατάφερε να επιτύχει κάποιες βελτιώσεις.

Οι επιχειρηματίες τώρα αναζητούσαν λύσεις για να παράγουν φθηνότερα και να μπορούν να αντιδρούν πιο αυθόρμητα (spontaneously) στις αλλαγές της οικονομικής κατάστασης. Άρχισαν να προσλαμβάνουν εργαζόμενους που έρχονταν στα εργοστάσια και εκεί έπαιρναν ακατέργαστα υλικά (raw materials). Τελείωναν τα προϊόντα στο σπίτι τους και τα έφεραν πίσω στο εργοστάσιο. Αυτό αφορούσε, για παράδειγμα, σε εργασίες στην κλωστοϋφαντουργία (textile industry) ή στη βιομηχανία δέρματος (leather industry), δηλαδή για ρούχα και παπούτσια.

Αυτός ο τρόπος εργασίας ήταν πολύ διαδεδομένος μέχρι και τη δεκαετία του 1950, αλλά οι συνθήκες εργασίας ήταν άθλιες (miserable). Οι ώρες εργασίας έφταναν τις 18 ώρες την ημέρα, οι αμοιβές ήταν με το κομμάτι και πολύ χαμηλές. Οι περισσότεροι εργαζόμενοι στο σπίτι εργάζονταν ανεπίσημα, και έτσι δεν είχαν κοινωνική ασφάλιση. Η πλειοψηφία (majority) αυτών των εργαζομένων ήταν γυναίκες, οι οποίες μπορούσαν να φροντίζουν τα παιδιά τους, ενώ εργάζονταν. Μερικές φορές τα παιδιά βοηθούσαν επίσης τους γονείς τους στην εργασία τους.

Αν και η οικιακή εργασία φαίνεται να ανήκει στο παρελθόν, σήμερα, με την πανδημία, επέστρεψε και συχνά την ονομάζουμε «τηλεργασία». Αυτή η εξέλιξη έχει δυο πλευρές. Από τη μία, υπάρχουν κάποια πλεονεκτήματα. Παραλείπεται η μετακίνηση προς τη δουλειά, που για πολλούς ανθρώπους είναι αρκετός χρόνος καθημερινά. Μπορούμε να

Παραγωγή αλυσίδας στην οικιακή εργασία, 1952.

Μεταφορά ζώων από το εργοστάσιο στο σπίτι, περίπου 1930

οργανώσουμε με ευελιξία τις ώρες εργασίας μας και να κάνουμε παράλληλα τις δουλειές του σπιτιού. Άλλωστε, τρώμε με πιο υγιεινό τρόπο, γιατί μαγειρεύουμε στο σπίτι και πιο σπάνια αγοράζουμε έτοιμο φαγητό.

Από την άλλης, όμως, υπάρχουν μειονεκτήματα: Δεν συναντάμε πλέον τους συναδέλφους μας, και έτσι δεν μπορούμε να ανταλλάξουμε πληροφορίες και να

συζητήσουμε, όταν γίνονται προβλήματα με το αφεντικό. Τα όρια μεταξύ εργασίας και αναψυχής εξαφανίζονται.

Μοιάζει η σημερινή κατάσταση με το παρελθόν; Φυσικά υπάρχουν πολλές διαφορές. Πολλοί εργαζόμενοι έχουν ρυθμιζόμενες συνθήκες εργασίας και καλούς μισθούς και προτιμούν να δουλεύουν από το σπίτι.

Υπάρχουν όμως και κίνδυνοι. Υπήρξαν αναφορές για εργαζόμενους που εργάζονταν, παρόλο που ήταν άρρωστοι. Συχνά, η τηλεργασία σημαίνει πιο μεγάλη επιβάρυνση (charge) για τους γονείς, ιδιαίτερα για τις γυναίκες, επειδή πρέπει να φροντίζουν τα παιδιά, ενώ εργάζονται. Και

επιπλέον, υπάρχουν μορφές οικιακής εργασίας για τις οποίες σπάνια μιλάμε στη δημοσιότητα. Ένα παράδειγμα είναι η φροντίδα των ηλικιωμένων ή των μικρών παιδιών στο σπίτι ή της καθαριότητας, σκληρές εργασίες που είναι κακοπληρωμένες και τις οποίες συχνά αναλαμβάνουν μετανάστριες με λιγότερα δικαιώματα. Αυτές οι πλευρές ασφαλώς είναι παρόμοιες με το παρελθόν.

Ελλάδα: επαγγέλματα και υπηρεσίες για τυφλά άτομα από τα μέσα του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα

Karen Brock, ΗΠΑ (επίπεδο A2)

Στην παρουσίασή μου θα ήθελα να μιλήσω για δουλειές και υπηρεσίες που υπάρχουν τώρα για τυφλούς στην Ελλάδα.

Αμέσως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ένας συχνά ξεχασμένος πληθυσμός ήταν οι τυφλοί. Πολλοί ήταν **άστεγοι και παραμελημένοι (homeless and neglected)**. Δεν υπήρχαν θέσεις εργασίας ή υπηρεσίες για αυτούς.

Ως απάντηση στις πολύ **άσχημες συνθήκες διαβίωσης (poor living conditions)** των τυφλών στην Ελλάδα, το 1946 μια μικρή ομάδα Ελληνοαμερικανών από την περιοχή της Νέας Αγγλίας ίδρυσε (founded) το Σωματείο «Αμερικανοί Φίλοι των Τυφλών στην Ελλάδα» (ΑΦΤΕ).

Το έργο αυτής της ομάδας είναι πολύ αγαπητό για μένα, γιατί ο παππούς μου ήταν ένα από τα **ιδρυτικά μέλη (founding members)** αυτού του **Φιλανθρωπικού Σωματείου (philanthropic foundation)**. Γνώρισα για πρώτη φορά την ομάδα, όταν πήγα στην Ελλάδα με τον παππού και τη γιαγιά μου το 1967. Εγώ είμαι κάτω αριστερά στη φωτογραφία.

Η ΑΦΤΕ (Αμερικανοί Φίλοι των Τυφλών στην Ελλάδα) αρχικά πρόσφερε εκπαίδευση σε πέντε τυφλούς μαθητές από την Ελλάδα. Δύο παρακολούθησαν ένα σχολείο για τυφλούς στη Βοστώνη και τρεις παρακολούθησαν ένα πρόγραμμα **πουλερικών (poultry)** στο Νιου Χάμσαϊρ.

Αυτή είναι μια φωτογραφία των πρώτων τυφλών μαθητών που ήρθαν από την Ελλάδα με το Σωματείο ΑΦΤΕ στην αυλή του σπιτιού του παππού και της γιαγιάς μου.

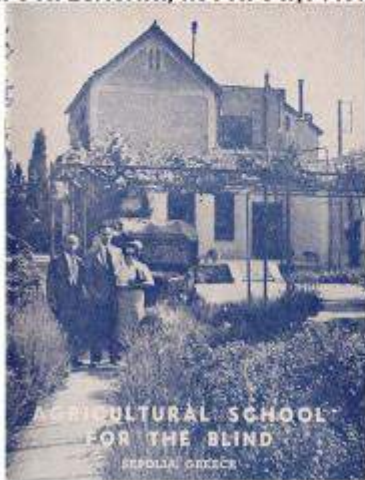

Η αρχική αποστολή του Σωματείου παραμένει (*initial mission of the foundation remains*) σήμερα η ίδια όπως το 1946. Η ομάδα εργάζεται για να έχουν οι τυφλοί και τα άτομα με προβλήματα όρασης (*visual*) στην Ελλάδα την καλύτερη δυνατή υποστήριξη (*the best possible support*).

Το πρώτο σχολείο στα Σεπόλια

Το 1951, το ΑΦΤΕ αγόρασε το πρώτο κτίριο στην Ελλάδα στα Σεπόλια, κοντά στην Αθήνα.

Ήταν μία Γεωργική Σχολή για τυφλά παιδιά και τυφλούς *ενήλικες (adults)*.

Κατά τη δεκαετία του 1960, οι εγκαταστάσεις στα Σεπόλια πρόσφεραν **πρόσθετα προγράμματα (additional programs)** για τυφλούς, **συμπεριλαμβανομένης της μεταλλοτεχνίας και της ανάγνωσης της γραφής Braille (including metalworking and reading Braille)**.

Υπήρχε επίσης μια **εστία (home/σπίτι)** για τυφλούς φοιτητές. Μέχρι το 1969 το σχολείο **περιλάμβανε (included)** διδασκαλία στη γραφή Braille και άλλες **δεξιότητες (skills)** ζωής για τυφλούς.

Το 1972 το Σωματείο αγόρασε ένα νέο **οικόπεδο (plot of land)** στην Αθήνα, στην Καλλιθέα, για **να στεγάσει το μελλοντικό σπίτι (to house the future home)** του Φάρου Τυφλών.

Ο Φάρος Τυφλών **ολοκληρώθηκε το 1975**. Περισσότερα ακίνητα αγοράστηκαν το **1977**, για να είναι δυνατή η μελλοντική επέκταση της εγκατάστασης (**was completed in 1975 and more properties were purchased in 1977, so that the facility could be expanded in the future**) για να προσφέρουν περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ακολουθούν μερικές φωτογραφίες για το πώς φαίνεται σήμερα.
Τραβήξαμε αυτές τις φωτογραφίες πέρυσι.

Υπάρχει μια ωραία αυλή, όπου οι μαθητές μπορούν να βρίσκονται, για να χαλαρώνουν και να μιλάνε.

Εθελοντές (volunteers) ζωγράρισαν αυτή την τοιχογραφία στην αυλή του Φάρου.

Σήμερα η ΑΦΤΕ **συγκεντρώνει (raises)** χρήματα για να βοηθήσει πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα στον Φάρο. Θα σας δείξω μερικά από τα προγράμματα.

Το Μουσείο Αφής (Tactual Museum) είναι ένα από τα πέντε μόνο τέτοια μουσεία για τυφλούς στον κόσμο.

Όλοι οι τυφλοί μπορούν να αγγίζουν αντίγραφα μεγάλων έργων τέχνης, τα αρχιτεκτονικά μοντέλα διάσημων κτιρίων και διάφορα πολιτιστικά αντικείμενα.

Πολλά παιδιά σχολικής ηλικίας επισκέπτονται το μουσείο κάθε χρόνο.
Ενθαρρύνονται (They are encouraged) να κλείσουν τα μάτια τους και να νιώσουν τον κόσμο, όπως κάνει ένας τυφλός.

Εργαστήριο Βουρτσών και Σκουπών (Brush and Broom Factory)

Οι τυφλοί μπορούν να εργάζονται και να κερδίζουν χρήματα στο εργοστάσιο. Φτιάχνουν σκούπες και βούρτσες για σπίτια και βιομηχανίες (industries).

Το εργοστάσιο προσφέρει ουσιαστική απασχόληση με κατάλληλους μισθούς (substantial employment with decent wages) σε τυφλούς εργαζόμενους που συντηρούν (support) τις οικογένειές τους. Πωλούν τα προϊόντα τους (their products) για να βοηθήσουν στη χρηματοδότηση (finance) του εργοστασίου.

Το Θέατρο Τυφλών παίζει σύγχρονα έργα, που οι άνθρωποι της περιοχής μπορούν να δουν στον Φάρο ή σε φεστιβάλ.

Ο θεατρικός θίασος έπαιξε σε φεστιβάλ στο Θησείο, το ιστορικό ανοιχτό θέατρο που βρίσκεται κάτω από την Ακρόπολη. Οι περισσότερες μουσικές και θεατρικές παραστάσεις γίνονται στο θέατρο του Φάρου.

Ο Χορευτικός θίασος ξεκίνησε το 2001. Ο χορός βοηθά στην ενίσχυση της κοινωνικοποίησης (helps enhance socialization) και της σωματικής έκφρασης (physical expression) για τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης.

Αυτή η ομάδα έδωσε παραστάσεις και στην Αθήνα και έξω από την Αθήνα.

Στο γυμναστήριο τυφλοί και αθλητές με προβλήματα όρασης μπορούν να παίζουν με μια ειδική μπάλα. Τα κουδούνια (bells) στην μπάλα δείχνουν (indicate) πού βρίσκεται η μπάλα. Για πολλά χρόνια, οι ανδρικές και γυναικείες ομάδες τυφλών της Ελλάδας διαπρέπουν σε αγώνες (excelled in competitions) σε όλη την Ευρώπη.

Το Metal Workshop προσφέρει ουσιαστική απασχόληση (substantial employment) σε τυφλούς ενήλικες, που φτιάχνουν μεταλλικά και πλαστικά εξαρτήματα για βιομηχανικές, κυβερνητικές και στρατιωτικές συμβάσεις και σε αντάλλαγμα μπορούν να συντηρούν τις οικογένειές τους (parts for industrial, government and military contracts and in return can support their families.)

Οι φωτογραφίες δείχνουν τα μηχανήματα που λειτουργούν οι τυφλοί και μερικά από τα προϊόντα που κάνουν.

Στο εργαστήριο κεραμικής για ενήλικες και στο πρόγραμμα κεραμικής για παιδιά με πολλαπλές αναπηρίες φτιάχνουν συχνά πράγματα που οι τυφλοί τα δείχνουν σε **έκθεση** (exposition).

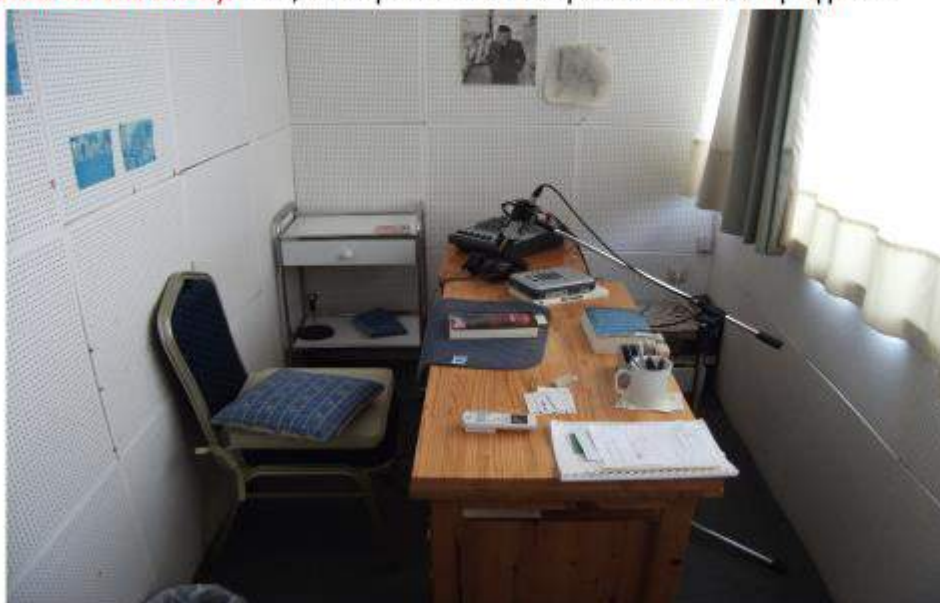

Πουλάνε πολλά από τα πράγματα της μπουτίκ για να βοηθήσουν το εργαστήριο κεραμικής. Είναι πράγματα για το σπίτι, όπως θήκες για χαρτοπετσέτες, δίσκοι, βάζα και άλλα.

To Recording Studio

Εθελοντές ηχογραφούν βιβλία και περιοδικά για τυφλούς (**Volunteers record books and magazines for the blind**). Έτσι, οι τυφλοί ακούν και μαθαίνουν νέα πράγματα.

Ο Φάρος δίνει αυτές τις ηχογραφήσεις δωρεάν στους τυφλούς, που μπορούν να απολαμβάνουν ρεπορτάζ εφημερίδων, περιοδικά και βιβλία.

Η Εκπαίδευση Braille είναι μια άλλη υπηρεσία, για να μαθαίνουν οι τυφλοί να διαβάζουν και να **πληκτρολογούν (type) Braille**.

Χρόνος που περνά...

Επαγγέλματα που χάνονται...

«Ο χρόνος είναι γρήγορος ίσκιος πουλιών
Τα μάτια μου ορθάνοιχτα μες στις εικόνες του

Γύρω απ' την ολοπράσινη επιτυχία των φύλλων
Οι πεταλούδες ζουν μεγάλες περιπέτειες

Ενώ η αθωότητα

Ξεντώνεται το τελευταίο της ψέμα

Γλυκιά περιπέτεια Γλυκιά
Η Ζωή.»

[Οδυσσέας Ελύτης, *Προσανατολισμοί* (1941)]